

ÔN TẬP

1. Dựa vào bảng sau hãy tóm tắt nội dung của ba văn bản.

Tóm tắt nội dung chính của ba văn bản truyền thuyết:

Văn bản	Nội dung chính
<p style="text-align: center;"><i>Thánh Gióng</i></p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Vào thời vua Hùng thứ sáu, ở làng Gióng, có hai vợ chồng ông lão chăm chỉ, tốt bụng và ao ước có một đứa con. - Một hôm, bà ra đồng thấy một vết chân to bèn ướm thử. Về nhà, thụ thai, bà sinh ra Gióng, lên ba vẫn không biết nói cười. - Giặc Ân xâm lược, vua sai sứ giả rao tìm người tài cứu nước, nghe tiếng rao, Gióng liền nói được, ngỏ lời xin đi đánh giặc. Giặc đến, vua cho mang ngựa sắt, roi sắt, giáp sắt đến, Gióng vươn vai cao hơn trượng, phi ngựa xông vào trận, giặc tan. Gióng lên đỉnh núi, cả người lẫn ngựa từ từ bay về trời. - Vua nhớ công ơn, cho lập đền thờ.

	<p>- Nhiều vết tích còn để lại vào ngày nay.</p>
<p style="text-align: center;">Sự tích Hồ Gươm</p> 	<p>- Giặc Minh đô hộ, nghĩa quân Lam Sơn nổi dậy nhưng nhiều lần thất bại, Long Quân quyết định cho mượn gươm thần.</p> <p>- Lê Thận đi đánh cá, ba lần kéo lưới đều thấy lưới gươm, bèn mang về nhà.</p> <p>- Sau Lê Thận gia nhập nghĩa quân, chủ tướng Lê Lợi đến nhà Thận, thấy lưới gươm phát sáng, cầm lên xem.</p> <p>- Lê Lợi thua trận, chạy vào rừng, tình cờ bắt được chuôi gươm.</p> <p>- Lê Lợi gặp lại Thận, kể lại chuyện, hai người đem hai vật ra tra vào nhau thì vừa như in. Lê Thận cùng tướng lĩnh nguyện một lòng phò Lê Lợi cứu nước. Từ đó nghĩa quân nhanh chóng quét sạch giặc ngoại xâm.</p> <p>- Đất nước thanh bình, Lê Lợi lên làm vua, Long Quân sai Rùa Vàng đòi lại gươm thần.</p> <p>- Vua trả gươm, từ đó hồ Tả Vọng mang tên Hồ Gươm hay hồ Hoàn Kiếm.</p>

<p style="text-align: center;"><i>Bánh chưng, bánh giầy</i></p> 	<ul style="list-style-type: none"> - Hùng Vương thứ sáu về già muốn truyền ngôi cho người con nào tài giỏi. - Các hoàng tử đua nhau làm cỗ thật hậu, riêng Lang Liêu được thần mách bảo, dùng gạo làm hai thứ bánh dâng vua. - Vua cha chọn bánh của lang Liêu để tế trời đất cùng Tiên Vương, đặt tên là bánh chưng và bánh giầy, đồng thời nhường ngôi cho chàng. - Từ đó nước ta có tục làm bánh chưng, bánh giầy vào ngày tết.

2. Các sự kiện, chi tiết đặc sắc, đáng nhớ

Các em HS có thể chọn các chi tiết, sự kiện khác, nêu lí do yêu thích khác nhau.

Sự kiện, chi tiết đặc sắc, đáng nhớ

Nội dung	Thánh Gióng	Sự tích Hồ Gươm	Bánh chưng, bánh giầy
	- Gióng cất tiếng nói đầu tiên là	- Khi tra chuôi gươm vào lưỡi	- Chi tiết Lang Liêu được thần báo mộng, lấy gạo làm

<p>Sự kiện, chi tiết</p>	<p>tiếng nói đòi đi đánh giặc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cả dân làng góp gạo nuôi Gióng - Gióng lớn nhanh như thổi, vươn vai trở thành tráng sĩ. - Roi sắt gãy, Gióng nhổ tre bên đường đánh giặc - Giặc tan, Gióng cưỡi ngựa bay về trời. 	<p>gươm thì vừa như in.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chi tiết Rùa Vàng đòi gươm 	<p>bánh lễ Tiên Vương.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chi tiết vua Hùng giải thích ý nghĩa hai loại bánh của Lang Liêu.
<p>Lí do lựa chọn</p>	<p>Những chi tiết trên thể hiện được ý nghĩa, nội dung, chủ đề của truyện: Gióng là hình tượng người anh hùng đầu tiên, tiêu biểu cho lòng yêu nước, cho ý thức đánh giặc cứu nước của nhân dân ta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Chi tiết tra chuôi gươm vào lưỡi gươm cho thấy đó là sự thống nhất sức mạnh, ý chí của cả dân tộc, cuộc chiến đấu này là thuận theo ý trời. - Chi tiết Rùa Vàng đòi gươm mang nhiều ý 	<ul style="list-style-type: none"> - Chi tiết tượng tượng này có ý nghĩa đề cao lao động, đề cao trí thông minh sáng tạo của con người. - Chi tiết này thể hiện quan niệm về thế giới của người Việt cổ: trời tròn đất vuông, quan

		nghĩa: giải thích tên gọi Hồ Gươm, đánh dấu và khẳng định chiến thắng hoàn toàn của nghĩa quân Lam Sơn và tư tưởng yêu hoà bình của nhân dân ta.	niệm lưỡng cực, cân bằng,...
--	--	--	---------------------------------

3. Khi đọc một văn bản truyền thuyết, cần lưu ý đến những đặc điểm:

- Là loại truyện dân gian kể về các nhân vật và sự kiện có liên quan đến lịch sử thời quá khứ.

- Nhân vật trong truyện là con người, loài vật, đồ vật được nhân hoá. Nhân vật thường có các đặc điểm khác lạ về lai lịch, phẩm chất, tài năng; thường gắn với sự kiện lịch sử và có công lớn đối với cộng đồng, được cộng đồng truyền tụng, tôn thờ.

- Cốt truyện là chuỗi các sự việc được sắp xếp theo một trình tự nhất định, có liên quan chặt chẽ với nhau. Truyện thường xoay quanh công trạng, kì tích của nhân vật mà cộng đồng truyền tụng, thường sử dụng các yếu tố kì ảo, hoang đường nhằm thể hiện tài năng, sức mạnh của nhân vật.

- Truyện thể hiện thái độ, tình cảm và cách đánh giá của nhân dân đối với các sự kiện, nhân vật lịch sử.

4. Khi tóm tắt một văn bản bằng sơ đồ, cần lưu ý:

- Bước 1: Cần đọc kĩ văn bản cần tóm tắt, xác định văn bản gồm mấy phần hoặc mấy đoạn, mối quan hệ giữa các phần đó. Tìm từ khoá và ý chính của từng phần hoặc đoạn. Từ đó xác định nội dung chính của văn bản và hình dung cách vẽ sơ đồ.
- Bước 2: Tóm tắt văn bản bằng sơ đồ, dựa trên số phần hoặc số đoạn, xác định số ô hoặc số bộ phận cần có trong sơ đồ. Chọn cách thể hiện sơ đồ tốt nhất
- Bước 3: Kiểm tra lại sơ đồ đã vẽ, xem các ý chính của văn bản đã đủ và rõ chưa, cách thể hiện về các phần, đoạn, ý chính và quan hệ giữa chúng đã phù hợp chưa.

5. Bài học giúp em hiểu thêm về lịch sử của dân tộc Việt Nam:

- Việt Nam là một dân tộc có truyền thống đấu tranh anh hùng, dù phải đối mặt với nhiều kẻ thù nhưng các thế hệ vẫn giữ vững chủ quyền dân tộc. Đó còn là tinh thần đoàn kết, chung sức chung lòng tạo thành sức mạnh vô cùng to lớn của nhân dân ta.
- Không những vậy, nước ta còn có nhiều truyền thống văn hoá mang đậm bản sắc dân tộc, có ý nghĩa sâu sắc và được truyền đời qua nhiều thế hệ.

Các em có thể chọn câu trả lời khác.

BÀI TẬP Củng Cố

A- PHẦN TRẮC NGHIỆM

- 1. Truyền thuyết “ Thánh Gióng” đã phản ánh nét đẹp truyền thống gì của dân tộc ta?**
 - A. Đoàn kết.
 - B. Hiếu học.
 - C. Yêu nước, chống ngoại xâm.
 - D. Hiếu thảo.
- 2. “ Sự tích Hồ Gươm” phản ánh sự kiện lịch sử trọng đại gì của dân tộc lúc bấy giờ?**
 - A. Hồ Tả Vọng được gọi là Hồ Gươm.
 - B. Khởi nghĩa Lam Sơn chống giặc Minh xâm lược.
 - C. Khởi nghĩa chống giặc Minh.
 - D. Lê Lợi lên ngôi vua.
- 3. Trong câu “ Tay cầm cần, tay cầm đuốc dung đưa cho ánh lửa bập bùng.”, có các từ láy là:**
 - A. Cầm cần, dung đưa, bập bùng.
 - B. Cầm cần, dung đưa.
 - C. Dung đưa, bập bùng.
 - D. Cả A, B, C đều sai.
- 4. Nhân vật Lang Liêu trong “ Bánh chưng, bánh giầy” có những điểm khác lạ nào?**
 - A. Có sức mạnh phi thường.
 - B. Mồ côi mẹ từ nhỏ, hiền hậu, chăm chỉ.
 - C. Mồ côi mẹ, sống thui thủi một mình.
 - D. Mồ côi mẹ, chăm chỉ, hiếu thảo, hiền hậu.

B- PHẦN TỰ LUẬN

1. Viết một đoạn văn nêu cảm nghĩ của em về một nét đẹp truyền thống của dân tộc ta sau khi tìm hiểu xong chủ điểm “ Lắng nghe lịch sử nước mình”.
2. Vẽ sơ đồ tóm tắt văn bản 1 trong 5 văn bản mà em đã được trải nghiệm (không trùng với văn bản đã làm ở các bài tập trước.).